

Урок № 56   Тема. Розв'язування задач

Мета: узагальнити та систематизувати знання учнів про означення тригонометричних функцій гострого кута, їх основні властивості, тригонометричні тотожності, а також про способи застосування набутих знань під час виконання вправ.

Тип уроку: застосування знань, умінь та навичок.

Наочність та обладнання: конспект 21.

Хід уроку

I. Організаційний етап

II. Перевірка домашнього завдання

Розв'язання завдань домашньої роботи перевіряється за зразком та з коментарем.

III. Формулювання мети і завдань уроку

Тема уроку визначає подвійну мету уроку:

- 1) закріплення знань означень тригонометричних функцій гострого кута, їх властивостей, а також тотожностей для тригонометричних функцій певного гострого кута;
- 2) продовження роботи із формування вмінь практичного застосування цих відомостей.

IV. Відтворення, корекція та систематизація опорних знань

Повторення знань учнів, набутих ними під час вивчення нового матеріалу, частково відбулося в ході перевірки домашнього завдання.

Систематизувати знання учнів можна шляхом розв'язування таких завдань, як завдання на дописування та на пошук помилок (приклади таких завдань — див. попередній урок, етапи формування знань та підбиття підсумків).

V. Формування вмінь

Застосування знань у стандартних ситуаціях

Самостійна робота

Варіант 1

1. За даними рис. 1 знайдіть $\cos \alpha$.

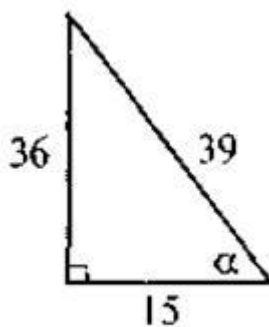

Рис. 1

2. За даними рис. 2 знайдіть x .

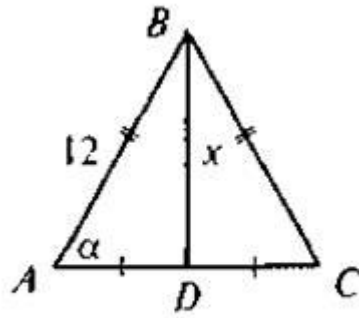

Рис. 2

3. За даними рис. 3 знайдіть x і y .

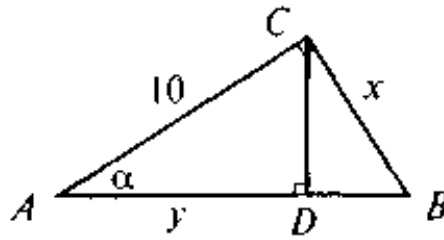

Рис. 3

4. За даними рис. 4 знайдіть AC.

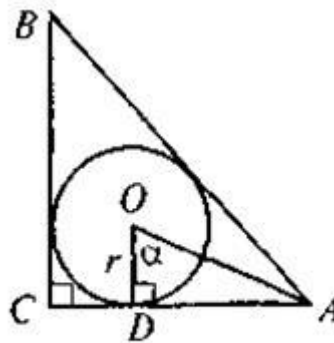

Рис. 4

Варіант 2

1. За даними рис. 5 знайдіть $\sin \alpha$.

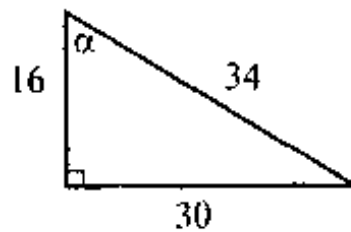

Рис. 5

2. За даними рис. 6 знайдіть x .

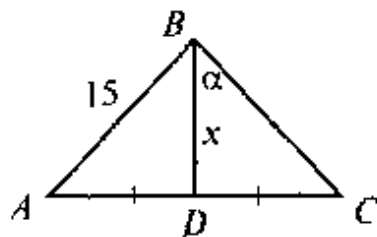

Рис. 6

3. За даними рис. 7 знайдіть x і y .

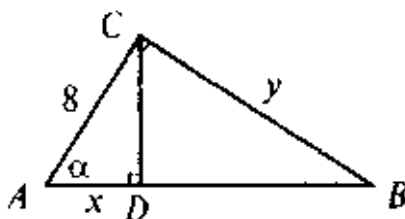

Рис. 7

4. За даними рис. 8 знайдіть AC.

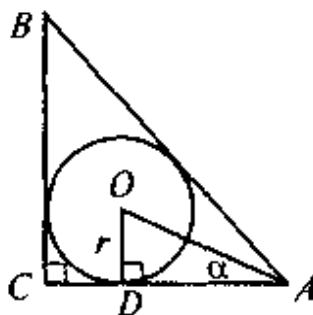

Рис. 8

Застосування знань у нестандартних ситуаціях

1. Спростіть вираз:

- а) $\frac{\sin^3 \alpha}{\cos \alpha - \cos^3 \alpha}$;
 б) $\frac{1 + \operatorname{tg}^2 \alpha}{1 + \operatorname{ctg}^2 \alpha}$;

2. Спростіть вираз:

- а) $(\sin \alpha + \cos \alpha)^2 + (\sin \alpha - \cos \alpha)^2$;
 б) $\frac{1 - 2 \sin^2 \alpha}{1 - 2 \cos^2 \alpha}$;
 в) $\frac{\sin^2 \alpha}{1 - \cos \alpha}$;

$$\frac{\sin^2 \alpha (1 - \sin^2 \alpha)}{\cos^2 \alpha (1 - \cos^2 \alpha)} ;$$

$$\frac{1 + \cos^2 \alpha}{\sin^2 \alpha} ;$$

$$\text{д) } \frac{\sin^2 \alpha}{\sin^2 \alpha} ;$$

$$\text{е) } (1 - \sin \alpha)^2 + (1 - \cos \alpha)^2 + (1 + \sin \alpha)^2 + (1 + \cos \alpha)^2.$$

3. Обчисліть $\sin \alpha + \cos \alpha$, якщо $\sin \alpha \cos \alpha = 0,48$.

4. Спростіть вираз:

$$1) 1 + \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha;$$

$$2) (1 - \cos \alpha)(1 + \cos \alpha);$$

$$\frac{\sin \alpha \cos \alpha}{1 - \sin^2 \alpha} ;$$

$$3) \frac{\sin \alpha \cos \alpha}{1 - \sin^2 \alpha} ;$$

$$4) \sqrt{1 - \cos^2 \alpha} ;$$

$$5) 2 - \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha;$$

$$\frac{\sin^2 \alpha}{1 - \cos^2 \alpha} ;$$

$$6) \frac{\sin^2 \alpha}{1 - \cos^2 \alpha} ;$$

$$\frac{\cos^2 \alpha}{1 - \sin^2 \alpha} ;$$

$$7) \frac{\cos^2 \alpha}{1 - \sin^2 \alpha} ;$$

$$8) (\sin \alpha - \cos \alpha) + 2 \sin \alpha \cos \alpha;$$

$$\frac{\cos(90^\circ - \alpha)}{\sin(90^\circ - \alpha)} ;$$

$$9) \frac{\cos(90^\circ - \alpha)}{\sin(90^\circ - \alpha)} ;$$

$$\frac{1 - \cos^2 \alpha}{1 - \sin^2 \alpha} ;$$

$$10) \frac{1 - \cos^2 \alpha}{1 - \sin^2 \alpha} ;$$

$$11) \sin^2 \alpha + \sin^2(90^\circ - \alpha);$$

$$12) 1 - \cos^2(90^\circ - \alpha);$$

$$13) \sin^2 \alpha + \operatorname{tg}^2 \alpha + \cos^2 \alpha.$$

Підсумком цього етапу уроку є виділення основних типів задач із теми та узагальнення способів їх розв'язання (незалежно від рівня складності).

VII. Підсумки уроку

Діагностика засвоєння учнями знань та вмінь може бути проведена у формі тестової роботи.

Тестова робота

1. Яка з тотожностей неправильна?

$$1) \cos \alpha = \sqrt{1 - \sin^2 \alpha} ;$$

$$2) 1 + \operatorname{tg}^2 \alpha = \frac{1}{\cos^2 \alpha} ;$$

$$1 + \operatorname{tg}^2 \alpha = \frac{1}{\sin^2 \alpha};$$

3)

4) $\sin \alpha + \cos \alpha = 1$.

2. Спростіть вираз $1 - \cos 2\alpha$.

1) $(1 - \cos \alpha)(1 + \cos \alpha)$;

2) $-\sin 2\alpha$; 3) $\sin \alpha$; 4) $\sin 2\alpha$.

3. Знайдіть $\cos \alpha$, якщо $\sin \alpha = \frac{3}{5}$.

1) $\frac{4}{25}$; 2) $\frac{3}{25}$; 3) $\frac{4}{5}$; 4) $\frac{8}{5}$.

4. Знайдіть $\operatorname{tg} \alpha$, якщо $\sin \alpha = \frac{\sqrt{2}}{2}$.

1) 4; 2) 3; 3) 2; 4) 1.

5. Обчисліть значення $\sin \alpha$,

якщо $\operatorname{tg} \alpha = \frac{9}{40}$.

1) $\frac{20}{21}$; 2) $\frac{41}{9}$; 3) $\frac{9}{41}$; 4) $\frac{81}{41}$.

VIII. Домашнє завдання

Повторити зміст основних понять теми.

Розв'язати задачі.

1. Спростіть вирази:

а) $(\sin \alpha + \cos \alpha)^2 + (\sin \alpha - \cos \alpha)^2$;

б) $\frac{1}{\sin \alpha} - \cos \alpha \operatorname{tg} \alpha$;

в) $\frac{\operatorname{tg} \alpha \operatorname{ctg} \alpha}{\cos^2 \alpha} - \operatorname{tg}^2 \alpha$.

2. Обчисліть:

а) $\cos 45^\circ \sin 45^\circ - \sin 30^\circ$;

б) $\sin 60^\circ \cos 30^\circ - \sin 90^\circ$;

в) $\operatorname{tg} 45^\circ \sin 45^\circ$;

г) $2 \operatorname{ctg} 30^\circ \sin 60^\circ - \cos 60^\circ$.

3. Відомо, що $\sin \angle A + \cos \angle A = 0,5$. Знайдіть $\sin \angle A \cos \angle A$.

4. Обчисліть:

1) $\cos \alpha \operatorname{ctg} \alpha$; 2) $\sin \alpha \cdot \operatorname{ctg} \alpha$ ($0^\circ < \alpha < 90^\circ$), якщо $\sin \alpha = \frac{16}{65}$.

5. Спростіть вирази:

1) $(\sin \alpha + \cos \alpha)^2 + (\sin \alpha - \cos \alpha)^2$;

$$\frac{1 - 2 \sin^2 \alpha}{1 - 2 \cos^2 \alpha};$$

2) $\frac{1 - 2 \cos^2 \alpha}{1 - 2 \cos^2 \alpha};$

3) $(1 + \sin \alpha + \cos \alpha)(\sin \alpha + \cos \alpha - 1);$

$$\frac{\sin^2 \alpha}{1 - \cos \alpha};$$

4) $\frac{\sin^2 \alpha}{1 - \cos \alpha};$

$$\frac{\sin^2 \alpha (1 - \sin^2 \alpha)}{\cos^2 \alpha (1 - \cos^2 \alpha)};$$

5) $\frac{\sin^2 \alpha (1 - \sin^2 \alpha)}{\cos^2 \alpha (1 - \cos^2 \alpha)};$

$$\frac{\sin \alpha}{1 + \cos \alpha} - \frac{1 - \cos \alpha}{\sin \alpha};$$

6) $\frac{\sin \alpha}{1 + \cos \alpha} - \frac{1 - \cos \alpha}{\sin \alpha};$

7) $(1 - \sin \alpha)^2 + (1 - \cos \alpha)^2 + (1 + \sin \alpha)^2 + (1 + \cos \alpha)^2.$